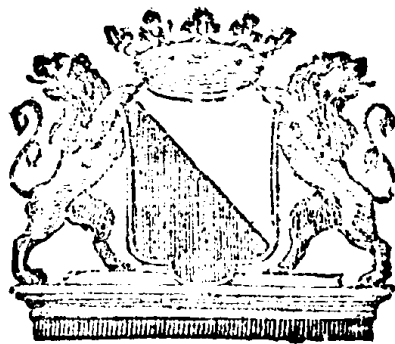

UTRECHTSCHIE

COURANT

VRIJDAG

DEN 20. SEPTEMBER.

R U S L A N D.

PETERSBURG den 7. September.

Het krooningsfeest van Hunne Majesteiten is den 3. dezer alhier gevierd door het houden van openbare dankgebeden in alle kerken der residentie en des avonds door illuminatie en vuurwerk.

— Den 5. is alhier van stapel geloopt het fregat *Diana* van 44 stukken. Tot kapitein-luitenant van hetzelfde is benoemd prins *Kekawatoff*.

— Uit Libau schrijft men van den 21. Aug.: „Een schoon schip, *Molly* genaamd, is den 10. dezer alhier van stapel geloopt. De werkzaamheid, die op onze werf heerscht, is hoofdzakelijk toe te schrijven aan den uitgebreiden handel van onzen koopman *Fredrik Hagedorn*, voor welken de scheepsbouwmeester *Mewe* in weinige jaren reeds 8 schepen, behalve de *Molly*, gebouwd heeft. Gezegd handelshuis geeft aan een groot gedeelte van onze inwoners werk en bestaan.”

— Den 23. Aug. is te Moskau de eerste steen gelegd van eene nieuwe Roomsche kerk, waartoe Z. M. de Keizer eene beleening van 50,000 roebels heeft toegestaan. De overige kosten, welke op 100,000 roebels worden berekend, hopen de roomsche bewoners, deels onder zich zelf, deels door buitenlandsche bijdragen bijeen te brengen. Prins *Golitsyn*, de burgerlijke gouverneur van Moskau, de heer van *Nebolszin*, en de voornaamste bewoners der stad woonden deze plegtigheid bij.

— Uit de streken van Wenden deelt men van den 22. Aug. het volgende mede: „De regen wil niet ophouden; slechts bij kleine tusschenpoozen heeft men droog weder, terwijl de regenvlagen alsdan op nieuw beginnen. De rog kiemt op het veld, en alle maatregelen van voorzorg zijn vruchteloos. In de omtrekken van Neu-Bilskenhof ziet men op verscheidene plaatsen het water zoo hoog staan, dat alleen de toppen der aren er uitkomen. Door het hoge water zijn de dammen doorgebroken; vele bruggen en zelfs kleine gebouwen zijn door den stroom voortgedreven.”

— Ook uit andere streken klaagt men over het hoge water en over de daarmede voortgekomen ongelukken. Te Walmar begonnen de regenstroomden den 5. Aug. met hevigen N. W. wind en duurde tot den 7den voort. Te Wrangelshof, Wiezenhof, enz. zijn de dammen doorgebroken. Overblijfsels van huizen, verbrokene molenraden, hoopen hooi en granen, enz. worden door den stroom medegevoerd. Reeds vóór de overstroming stond het water in de bronnen zoo hoog, als men sedert jaren niet gezien heeft, een bewijs, dat de bodem overzadigd is.

— Men schrijft uit Kiachta van den 15. Julij: „Den 16. Junij is te Peking de gemalin van den Keizer van China overleden. Wegens dat sterfgeval is een algemeene rouw bevolen; de Mandshurische beampten moeten gedurende 27 dagen witte kleederen van grof lijnwaad en mutsen zonder kwasten en knopen dragen; gedurende 100 dagen mogen zij zich het haar niet scheren. De Mongolische beampten moeten, met uitzondering van de witte kleederen, denzelfden rouw aannemen. Alle Chinezen zullen even zoo min het hoofd mogen scheren, en zullen zeven dagen lang geene kwasten op de mutsen mogen dragen. Het regt, om de Keizerin of eerste gemalin des Keizers te benoemen, behoort aan de moeder van den Keizer, die haar in den tijd van drie jaren uit de vijf vrouwen van haren zoon moet verkiezen.”

I T A L I E.

ROME den 5. September.

Voorgaanden Dingsdag is H. K. H. de hertogin van Berry van hier naar Florence vertrokken.

— Z. K. H. de kroonprins van Beieren, die uit Griekenland terugkeert, wordt alhier te gemoet gezien.

— Volgens een kortlings gemaakt overzicht nopens de bevolking van Rome, is dezelve van 1824 tot 1833 met 11,410 zielen vermeerderd. Het getal bedraagt thans 149,920 zielen. De verhouding der geboren en als 1 tot 33 $\frac{1}{2}$; dat der gestorvenen als 1 tot 41 $\frac{1}{2}$. De verhouding der gestorvenen tot de geboren is als 1 tot 1 $\frac{1}{2}$. Er worden iedere maand omtrent 372 kinderen geboren, en er overlijden 322 personen. Het getal der alhier levende geestelijken bedraagt 5182.

NAPELS den 24. Augustus.

Heden is de afgezant van Tunis, na dat hij zijne geloofsbrieven aan den Koning had overgegeven, met een tunisch vaartuig van hier terug gekeerd. De verschillen met Tunis zijn thans geheel vereffend. Men hoopt, dat onze verschillen met Marokko op gelijke vredelievende wijze zullen bijgelegd worden.

ANCONA den 5. September.

Gisteren avond is eene grieksche schooner alhier aangekomen met depeches voor Londen bestemd, welke dadelijk met eenen buitengewonen koerier zijn verzonden. Offchoon men vermoedt, dat de inhoud dezer depeches belangrijk zij, zoo is men niets te weten gekomen.

— Terwijl onze stad eenige rust genoot, kwam het der Franschen plotfeling in den zin, om den schijn aan te nemen, als of zij eenen vijandelijken aanval vreesden. De fransche generaal *Cubières* heeft al de officieren en onderofficieren te zamen getoepen en raad gehouden; daarop zijn er maatregelen genomen, als of men den vijand verwachtte. Elk heeft zich thans in zijne woning van wapenen en ammunitie voorzien, en tusschen inwoner en militair is eene ernstige spanning ontstaan. Men vermoedt intusschen, dat alles eene vinding der Franschen is, om een voorwendsel of eene reden te hebben, waarom het garnizoen versterkt wordt. Er worden meerdere fransche troepen verwacht.

ITALIAANSCHIE GRENZEN den 4. September.

Het getal troepen, hetwelk bij Mantua bijeen trekt, vermeerderd dagelijks. In onze omtrekken vereenigt zich het grootste oefenings-leger, hetwelk welligt nimmer bestaan heeft, alzoo hetzelfde 90,000 man met 300 kanonnen bedraagt. Er zijn bij deze troepen niet meer dan vier regementen kavalerie, welk getal niet kan vermeerderd worden, zoo uit hoofde van schaarschheid aan fourage, als wegens de ongeschiktheid van den grond om kavaleric-manoevres te maken. — Vier duizend soldaten werken onafgebroken aan de vestingwerken van Verona.

D U I T S C H L A N D.

WEENEN den 10. September.

De 5 pCt. metall. zijn heden 93 $\frac{1}{2}$; de 4 pCt. 84 $\frac{1}{2}$; de loten 196 $\frac{1}{2}$; de Weener bankbill 53, en de bankactien 1195.

— Onze gezant bij de Londensche conferentie, baron von *Neumann*, die dezer dagen naar Praag is opontboden, is thans, naar men verneemt, met eene buitengewone zending naar Italië gereisd.

— Onze fondsen zijn slaauw; op de beurs zeide men, ten gevolge van de aankomst van eenen koerier uit Konstantinopel. Brieven uit Bucharest van den 28. Aug. melden, dat de post van Konstantinopel van den 19. Aug. aldaar is aangekomen. Uit de medegebragte tijdingen ontwaart men, dat in den nacht van den 18. op den 19. Aug. in die hoofdstad een waarschijnlijk aangelegde brand in de nabijheid van Galata groote schade heeft veroorzaakt, welke brand men echter den volgenden morgen is meester geworden. Ook op eenige andere plaatsen zijn pogingen tot brand ontdekt, waardoor het bestaan van eene zamenzwering zeer waarschijnlijk wordt.

— De opstand in het noordelijk Albanië breidt zich meer en meer uit. Men schrijft, dat de wreedaardigheid van den nieuwen Pacha de oorzaak daarvan is. De bevolking van de stad Scutari heeft vier afgevaardigden, twee Turken en twee Christenen, naar Konstantinopel gezonden, om bij den Sultan de terugroeping van dien tyran te bewerken.

BERLIJN den 13. September.

Door de telegraaf ontvangen wij het bericht, dat het 4de leger-korps heden morgen groote manoeuvres bij het dorp Berleben voor Z. M. den Koning heeft verrigt.

— Terwijl Z. M. de Keizer van Rusland en Z. M. de Koning van Pruisen te Schwedt bij elkander waren, hebben de dragonders van prins *Willem* den 7. Sept. groote manoeuvres, tusschen Schwedt en Vierraden, verrigt. De Keizer, de Koning en al de prinsen waren te paard gezeten en woonden deze manoeuvres bij. Daarna had er een diner van 50 couverts te Schwedt plaats.

BERLIJN den 14. September.

Z. M. de Koning wordt, blijkens de volgende telegrafische tijding, weldra teregt verwacht:

MAAGDENBURG den 14. Sept. 2 ure. 48 min.

„Heden vroeg om 7 $\frac{1}{2}$ ure, heeft Z. M. de Koning Maagdenburg verlaten, om de veldmanoeuvres van het 4de legerkorps bij het dorp Neu-Gerwich bij te wonen, welke om 9 ure eenen aanvang namen. Z. M. heeft ook aldaar zijne tevredenheid over de troepen betuigd.

„Na den afloop denkt Z. M. de terugreis naar Berlijn aan te nemen.”

FRANKFORT den 15. September.

Uit Hamburg-es-Mont schrijft men, dat de 9 militairen, welke voor eenige maanden aldaar gearresteerd zijn, uit hoofde van deelneming aan eene zamenzwering, thans voor eenen militair krijgsraad te regt staan. Dr. *Neuhoff*, welke ook deel aan dat complot genomen heeft, is ontvuldig. Onder de 9 gevangene militairen telt men 1 onderofficier, 2 muzikanten en 6 soldaten.

— Uit Venetië schrijft men van den 29. Augustus, dat de opstand in Albanië tegen de Porte voortduurt. De aanhangers van *Hussein*, die door de grootmoedigheid der Porte uit de gevangenis zijn gelaten, waarin zij door hunnen vroegeren opstand gezeet waren, zijn andermaal tegen de Porte opgestaan, met oogmerk om *Hussein* weder aan te stellen en om den tegenwoordigen Pacha of gouverneur te verdrifven. Deze laatste heeft zich in de citadel van Scutari opgesloten; hij had dezer dagen een uitval gedaan en de opstandelingen, die in de stad gelegerd zijn, een groot verlies toegebracht. Door dezen burger-oorlog was de stad in groote verlagenheid, en al de winkels waren gesloten.

F R A N K R I J K.

PARIJS den 15. September.

Namick-Pacha, gezant van de Hooge-Porte bij het hof van Frankrijk, is gisteren avond alhier aangekomen.

— Het *Journal des Débats* behelst, in een naschrift, heden het volgende bericht:

„Na eene verkenning op den 4. hebben de troepen van don *Miguel* den 5. eenen algemeenen aanval op Lissabon gedaan, doch zijn afgeslagen geworden. De beide legers hebben den 6 en 7. hunne wederzijdse posities behouden. Men verwachtte dat een nieuw gevecht zou volgen.”

— In de haven van Lissabon ligt eene engelsche pakettoot, de *Echo*, die in geval van eene buitengewone gebeurtenis moest afgezonderd worden; wanneer het volgende bericht van den *Quotidienne* nauwkeurig ware, had men dat onwifselbaar gedaan:

„Eene telegrafische depeche, heden van Bayonné ontvangen, deelt, naar men ons verzekert, het bericht mede, dat al de voorposten van don *Pedro* op den 4. September overhoop en op Lissabon terug geworpen zijn. De koninklijke troepen in den avond van den 5. met de grootste dapperheid eene der voorsteden van Lissabon bemagtigd hebbende, zou don *Pedro*, den volgenden morgen, den 6, bij het aanbreeken van den dag, een wapentijfstand om te onderhandelen hebben gevraagd. Deze wapentijfstand moest den 7. op den middag ten einde loopen.”

— Wij hebben kortelings gemeld, dat vader *Enfantin* naar Alexandria vertrokken is, om de *vrije vrouw* te zoeken. Dit is niet nauwkeurig. Hij wil de doorgraving van de landengte van Suez bewerken. Wij hebben een brief van vader *Enfantin* aan den heer de *Fleury*, zijn medegevangene in de Sainte-Pélagie, voor ons, waarin hij het oogmerk van zijne reis aankondigt: „Ik wil Frankrijk niet verlaten, zonder u vaarwel te zeggen. Ik vertrek morgen naar Egypte; ik hoop, door mijne reis, ten minste de aandacht van Frankrijk te vestigen op het grootste industriële werk, (de doorgraving van de landengte van Suez), hetwelk in onze dagen kin en moer onderaomen worden, ontworpen door *Napoleon*, bestudeerd door zijnen staf, en gelegen op een grondgebied, bestuurd door den ondernemendsten man onzer dagen. Ik zal tusschen het oude Judea en het antieke Egypte. Rome aan Mecca, Mahomet aan Christus trachten te verbinden. Laat mijne onderneming heerschezuchtig schijnen; dezelve is bij mij onveranderlijk; het is mij zelfs aangenaam, dat men dezelve voor mij te groot acht, opdat men dezelve beschouwe zoo als zij wezenlijk is, namelijk, van een algemeen en uitgebreid belang. Het is een kruistocht, welken ik bedoel.”

LONDEN den 17. September.

Gisteren namiddag 2 ure is dona Maria I. Koningin van Portugal en haar gevolg met de stoomboot *de Solo* van Portsmouth naar Lissabon vertrokken. Deze boot wordt vergezeld van het gouvernementsschips-vaartuig *de Salamandar*. — Vóór het vertrek van H. M. heeft zij een gehoor verleend aan de commissie, door de Portugezen uit Londen aan haar gezonden, aan welks hoofd zich de heer van Zeller bevond.

— Men heeft geene nadere berichten uit Lissabon, waar naar men echter zeer verlangende is.

— Dezer dagen is alhier in het Noord- en Zuid-Amerikaansche kollihuis door de Portugezen, die zich hier bevinden, eene bijeenkomst gehouden, met het doel, om over een adres aan de Koningin van Portugal te stemmen. De heer Van Zeller, de portugeesche consul-generaal, was bij de conferentie tegenwoordig, en opende de zitting met eene aanspraak, waarbij hij de redenen ontvouwde, waarom zij te zamen geraden waren. Na eenige beraadslaging, werd het voorgestelde adres eenparig goedgekeurd en plegtig door de vergadering aangenomen. Vervolgens werd eene commissie van vijf personen, bestaande uit de heeren Van Zeller, Marroco, Neves, Lima en Vizeu, benoemd om dit adres aan H. M. de Koningin aan te bieden.

— Er bevinden zich tegenwoordig in het Weeshuis te Edinburg, drieling-zusters, waarvan de gestalte van ligchaam en de houding zoo gelijkvormig zijn, dat men moeite heeft de eene van de andere te onderscheiden. Het is slechts door een versierfel, hetwelk zij op het voorhoofd dragen, dat men de eene van de andere kan onderscheiden.

N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE den 17. September.

De minister van buitenlandse zaken, baron Verfoel van Soelen, is gisteren avond ten half acht ure te 's Gravenhage aangekomen.

— De schrijver van het stukje: *Het Vuistrecht* in 1832, heeft f 300 ingezonden, ten behoeve der verdedigers van de citadel van Antwerpen.

ROTTUMEROOG den 12. September.

Leveten de westelijke kusten van Frankrijk en van ons vaderland een allertreurigst schouwspel op van het verwoestend gevolg van den storm, die den 2. dezer maand heeft gewoed, niet minder is zulks het geval met het noordelijk gedeelte onzer kust.

Men verbeeldde zich, dat alleen van dit ons kleinste eiland, na dien storm, niet minder dan zes wrakken drijvende zijn gezien, iets, hetwelk de sedert jaren aldaar gevestigde bewoner zich niet herinnert, ooit ondervonden te hebben.

Uit één dervelven heeft hij alleen eenige koopmanschappen, en uit een tweede slechts eene bus met scheepspapieren (thans in handen van den strandvonder der gemeente Warfsum) en een gebroken kabeltouw geborgen, waardoor dit laatste wrak nu blijkt te zijn geweest eene Hanoversche tjalk, genaamd *die beiden Freulin*, kapitein Nicolaas Jongbloed, laatst bevracht door den heer J. H. M. Hesse, van Weener, met haver en boter naar Antwerpen; de manschap van dit vaartuig is, helaas! zoo als van alle overige, onwifselbaar met man en muis vergaan.

Te oordeelen voorts naar de constructie van het hier aangespoelde wrakhout, dan moet hetzelfde ten minste wel van tien onderscheidene vaartuigen afkomstig zijn.

Terwijl ik dit eiland bezoek, zit er een wrak van eene Engelsche haring-schooner op deszelfs noordelijk strand; van deze is de manschap op het naburig Borkum gelukkig geborgen; dat van kapitein Jongbloed zit nog bewesten hetzelfde, in de gronden van de Lauwers, en dat van een Ever ten zuid-westen.

Hartroerend is de aanblik dezer voor de scheepvaart zoo zeldzaam algemeene, als geduchte ramp, en vervult met meerdere akeligheid den bezoeker van dit eenzaam oord, alwaar hij eene hem ongewone stilte slechts doof het golfgeklots en het geschreeuw van een aantal zee- en roefvogelen hoort afbreken.

Luidens berichten van de Oostvriessche eilanden, moet ook daar het onheil niet geringer zijn geweest; op Julst, zegt men, dat 1, Baltrum 3, Nordernes 5, Langeroog 3, Spikerroog 1 en Wangeroog 6 vaartuigen gestrand zijn; doch in het algemeen zouden de equipages daar meer behouden zijn geworden.

UTRECHT den 19. September.

Eergisteren avond is te Soest een geweldige brand ontstaan bij de pompenmakers Hartfing, met dat gevolg, dat het geheele huis, met vele houwarens en andere goederen, eene roof der vlammen is geworden. De belende huizen zijn door de hulp van de fabriekspuit van Baarn en die van Soest behouden geworden.

— Het Luxemburger dagblad van den 14. Sept. neemt een artikel uit het *Handelsblad* over, volgens hetwelk Z. M. de Koning door de conferentie zou uitgenodigd zijn geworden, zich tot den Duitschen Bondsdag te wenden, met verzoek om in den afstand van een gedeelte van Luxemburg aan België te bewilligen, opdat aldus de verschillen tusschen Holland en België mogten vereffend worden; met bijvoeging, dat de zittingen van de conferentie te Londen zoo lang zouden opgeschort blijven tot dat Z. M. aan die uitnoodiging zou voldaan hebben. Het Luxemburger dagblad schijnt weinig geloof aan dat artikel te slaan, en wil van geenen afstand weten. Het zegt: „Het dagblad *le Temps* berijkt stellig, dat de Bondsdag van Frankfurt geen afstand van een gedeelte van het Luxemburgsche zal toestaan. Dit fransche Journaal is beter onderdicht dan het hollandsche dagblad. — Het is ook strijdig met de eenvoudigste kennis van de regten der staatkunde, om te gelooven, dat het kabinet der Nederlanden de eenigste scheidsman zou wezen in eene zaak, die geheel Duitschland aangaat, en dat het Duitse Verbond zou afzien om zelve uitpraak te doen over een vraagpunt, dat, volgens de verdragen, geen stof tot de geringste moeilijkheid oplevert ten opzichte van deszelfs bijzondere regten.”

— De belgische dagbladen van den 18. Sept. behelzen het volgende:

„In België neemt de oogziekte onder de militairen op eene verontwaardigende wijze toe; eenige honderden zijn reeds blind. Men schrijft zulks aan de onkunde der chirurgijns toe.

„Ons dagblad *l'Union* verzekert, dat ons gouvernement besloten heeft, de belgische troepen, gedurende den winter, van de grenzen terug te trekken.

„Uit Antwerpen wordt omtrent de weder in staat van verdedigingstelling der citadel geschreven, dat men tegenwoordig arbeidt aan het wederoptrekken van den muur in de bres van het bastion Toledo. Vele lieden vreesden intusschen, dat het jaargetijde reeds te ver gevorderd was voor het ondernemen van dergelijke constructien. Het binnengedeelte van de citadel is tegenwoordig nagenoeg geheel en al opgeruimd. Alle de ingeslagen gaten zijn gevuld en de traversen en borstwering-hellingen hersteld. Het garnizoen, dat tegenwoordig in de citadel de wacht houdt, is in voorloopig opgeslagen barakken gelegd, naardien alle verblijven tijdens het beleg van de citadel voor het meereendeel ingestort zijn, en daarna geheel omver gehaald hebben moeten worden. De kruidmagazijnen, het hospitaal, de geblindeerde batterijen, de poternes zijn weder in volkomen orde; de terraswerken zijn hersteld, gelijk mede de voornaamste communicatie. De bres aan de linkerzijde van

de lunette St. Laurent is door middel van fascienwerk hersteld geworden; zoodat er kortom weldra geen spoor meer van het beleg zal overblijven. — In het binnengedeelte van het verbrand arsenaal, nabij de citadel, wordt ook wederom, voor een groot gedeelte, een der voornaamste gebouwen, van die er vóór het bombardement bestonden, opgetrokken. Dit gebouw is voor een magazijn van het artillerie-materieel bestemd.”

— In het Zuid-Amerikaasche dagblad *El Patriota Puro* van Caracas, vindt men het volgende belangrijke stuk over Columbia:

„De wetgevende magt van dit jaar heeft reeds vercheidene dekretten uitgegeven, die toegewijdt zijn aan het gevoelen en de welvaart van het publiek. Onder dezelve schittert echter dat, hetwelk pas uitgevaardigd is geworden omtrent betrekkingen met de andere afdeelingen van Columbia. Venezuela reeds meester van zich zelve zijnde, zal door traktaten met Nieuw-Granada en den Benator alles regelen wat het eenigzins noodig oordeelen zal, om zoo te zeggen, in de onvereffende belangen van de vernietigde Columbiaasche maatschappij in den handel omtrent den vrede en ten aanzien van alles, wat de huishoudelijke staatkunde betreft. Het zal dit alles bewerken, zonder deszelfs constitutie en wetten te vernietigen, zonder zijne gewoonten, gevoelens en aangelegenheden te veranderen, zonder zich bloot te stellen aan eene gevaarlijke hervorming, zonder genoodzaakt te zijn te sterven, om weder, wie weet hoe en wanneer, in eenen anderen vorm en in een vreemd wezen te herleven. Dit dekreet zal eene der wijsste en van de diepste staatkundige verrigting zijn, die ons tot nu toe onzeker en waggelend lot bepalende, tevens het groote werk van het constituerend congres volmaken zal, door aan Venezuela een onafhankelijk en duurzaam bestaan te schenken.

„De volken zullen een dusdanig gevolg van zaken toejuichen; dan, daar er eenige zijn, die zich, om welke redenen weten wij niet, aan de zoo droevige herinneringen van hetgeen Columbia geweest is, vastklemmende, gaarne dat ontbonden ligchaam weder in één zónden willen brengen, zoo zijn wij tot het besluit gekomen, om de reden te ontwikkelen, die het congres in deszelfs wijsheid tot eene dergelijke daad bewogen hebben.

„Wij zullen al dadelijk de ten toon stelling vermijden der groote gevaren, die wij loopen zouden in het tusschenvak van den hachelijken overgang, die, onder het voorwendsel eener vereeniging, door de vijanden der rust en goede orde met misdadige inzichten gewenscht wordt. Het zal genoeg zijn om aan te merken, dat met alléén te zeggen, *nieuwe grondwet en weg met de bestaande*, wij een' ondoorgrondelijken chaos van verwarring en wanorde openen zouden. Nieuwe partijen, nahakingen, plaatselijke eischen en begeerten en nieuwe omwentelingen zouden daardoor al dadelijk te voorlicht komen. Het zal voor het ranke schuitje moeilijk zijn, om den gevaarvollen storm te trotseren, zonder in den woelenden oceaan van burgerlijke verdeeldheid te vergaan. Maar vooronderstellen wij eens, dat hij het einde van zijne reis bereikt, het zoude aldaar slechts eene onzekere en verpeste haven vinden en het noodlottig schuitje zoude genoodzaakt zijn, om weder te keeren naar het punt van deszelfs vertrek, op nieuw aan de genade der orkanen en woeste golven overgegeven. Dan, wij zullen de zinnebeeldige taal op zijde leggen en met eenvoudigheid de ingeweefde redenen van het vraagstuk onderzoeken.

„Sommige willen, dat de hertelling van Columbia ons grondgebied, onze magt en hulpmiddelen uitbreiden zal. Wij antwoorden daarop, dat de Republiek wel is waar grooter worden zoude, maar eeniglijk op dezelfde wijze, gelijk het menschelijk ligchaam zich somtijds uitzet door overvloedige stoffen, die de organen van het gevoel en der kracht ontspieren en verdooven. Wij zouden in gewigt en gedaante toenemen, hergeen wij in de noodzakelijke eigenschappen om vrij, magtig en gelukkig te zijn, verliezen zouden.

„Kleine Staten zijn vatbaarder voor verbetering en ook dus respectievelijk van meerdere magt dan de groote. — De wetten der eersten zijn eenvormiger en heilzamer, zij worden minder overtreden en zijn niet zoo zeer bloot gesteld aan tegenwerpingen, die altijd hatelijk zijn. — Eensgezindheid is in dezelve beter gewaarborgd door de eenzelveheid van behoeften en belangen, en deze zijn ook beter bekend en worden meer in acht genomen, daar zij zichtbaarder zijn en ook allen onmiddellijk betreffen. De werking der regering is krachtiger en vermogender voor het publieke welzijn, daar, derzelver verrigting tevens meer in het oog gehouden wordende, de misbruiking minder te vreezen is. Elk burger verbindt zich meer aan het maatschappelijk ligchaam, naarmate dat zijne betrekkingen met hetzelfde nauwer en onmiddellijker zijn. Het geheel staatkundig tooneel wordt in het oog gehouden; de ware en valsche verdiensten worden niet met elkander verward, elk houdt het standpunt dat haar toekomt, terwijl de publieke zeden, die de waarborg der vrijheid is, in de vergelding der deugd en in de bestraffing der misdaad hare voornaamste aanprikkeling vinden.

„Aan de andere zijde is de liefde tot het vaderland, dat verheven gevoel, hetwelk de ziel veredelt, en dat de oorsprong is van zoo vele deugden en van alles dat edel, magtig en heldhaftig is, eene der voornaamste eigenschappen van kleine staten. Engeland, hetwelk men dacht dat eene uitzondering van dezen regel zoude nismaken, bevestigt het klaarblijkelijk. De wateren, die hetzelfde van de rest der wereld scheiden, houden, om, zoo te zeggen, zijne persoonlijkheid in één, en brengen daarin dezelfde werking voort als de afzondering der electriserende lichamen, in welke de bijeenhouding der vloeibare stof derzelver werking krachtiger en sterker maakt. Dit voordeel is nog toepasselijker in Republieken, die alleen bestaan kunnen door de algemeene liefde tot het vaderland en door de eenzelveheid, die tusschen hetzelfde en de burgers bestaat, welke hen belang inboezent in het behoud van den Staat en in de onschendbaarheid van zijne instellingen.

„Van waar dan alleen van dat voortbrengend en onderhoudend beginsel konden de oude Republieken die zedelijke en bijna goddelijke magt ontleenen, waaraan zij hare volmaking en buitenslandschen invloed te danken hadden. Het gemeenebest van Rome en de onderscheidene van Griekenland waren slechts vrije steden, en de voortgang en de wonderen, die zij aan den dag gelegd hebben, zijn voor ons als nog ongelooftbaar. — Zij behielden hunnen roem en hunne magt, zoo lang zij de regten der steden aan de engte hunner oude grondgebieden beperkten; dan alles keerde om, en ging met de Republieken te niet, toen zij in de verzoeking gebragt werden, om de geheele wereld Griek of Romein te maken. Het vaderland had toen geen tempel, noch altar meer, en was in het oog van den burger slechts een denkbeeldig en afgetrokken wezen, en nauwelijks een kind der verbeelding. Aldus werd een ruime weg voor het despotisme gebaad, en dit bragt de natuurlijke gevolgen daarvan te wege: de onbegrensd bekleedde van toen af de plaats der deugd; kuipertijen die der verdienste; onkunde, verwoesting en vernedering vestigden zich in den verhevenen tempel, en vervingen de edele waardigheid der Republieken.

„De hedendaagsche tijden meer van nabij komende, vinden wij gelijke voorbeelden van de wonderbare levendige kracht, die de regeringen van kleine staten bezielde. In de middel-eeuw, na dat door den inval der noordelijke barbaren, het despotisme en de onkunde te zamen de wereld met derzelver zwarte en bloedige vleugels bedekten, kon